

Movar IKS
Att. Grimen, Kaj-Werner

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2007/6008 461.2 MAR

Vår dato: 20.02.2018

Korrigert dato i vårt vedtak datert 08.02.2018

Vi viser til vårt vedtak datert 08.02.2018 og deres kommentar datert 19.02.2018

Vår gjennomgang av saken viser at det er brukt feil årstall i enkelte deler av vedtaket. Vedlagt finner dere en korrigert utgave av vedtaket der dette er rettet opp.

Det følger av forvaltningsloven § 35 at vi kan omgjøre vedtaket når det ikke er til skade for den som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser.

Vi benytter anledningen til å peke på at tillatelsen fra før av inneholder et punkt om unntak frem til 2020 for transport av avisningsvæske fra Rygge flyplass til Oslofjorden. Dette spørsmålet vil det være naturlig å vurdere inn i en større sammenheng ved en eventuell gjenopptatt drift av sivil trafikk på Rygge. Denne fristen står derfor uendret.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
miljøverndirektør

Marte Rosnes
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Endelig vedtak om endret tillatelse for Fuglevik RA - Movar IKS
- 2 Tillatelse

Kopi til:

Rygge kommune Larkollveien 9 1570 Dilling
Moss kommune Postboks 175 1501 Moss

MOVAR
movar@movar.no

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2007/6008 461.2 MAR

Vår dato: 08.02.2018

Vedtak om endret tillatelse for Fugevik RA - Movar IKS

Vi viser til søknad datert 08.09.2017, møte vedrørende søknaden 26.10.2017 og tilleggsopplysninger datert 19.12.2017. Movar IKS søker om tidsutsettelse av sekundærrenserekravet i tillatelsen til Fugevik RA. Fylkesmannen fatter vedtak i saken som rett forurensningsmyndighet.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningslovens §§ 16 og 18 pkt. 5, har Fylkesmannen i Østfold fattet følgende vedtak:

Tidsfrist for sekundærrensing i Movar IKS sin tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven blir endret fra 1. januar 2020 til 1. januar 2026 med fremdriftsplan.

Endret tillatelse ligger vedlagt dette brevet.

Varsel om tvangsmulkt

Fylkesmannen vurderer å fastsette en tvangsmulkt for å sikre at prosjektet gjennomføres etter fremlagt tidsplan. En slik mulkt vil gå ut på at Movar IKS skal betale tvangsmulkt ved brudd på fristene i fremdriftsplanen. Dersom fremdriften innen 1. mars hvert år frem mot 2026 ikke er i overenstemmelse med planen, vil tvangsmulkten forfalle med kr 1 000 000 per frist. Hver frist er notert med nummer i fremdriftsplanen.

Hjemmel for å vedta tvangsmulkt vil være forurensningsloven § 73, og vedtaket vil kunne påklages til miljødirektoratet.

Kommentarer til varselet kan sendes Fylkesmannen i Østfold innen 2 uker fra dette brevet er mottatt.

Gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om endring av tillatelse er omfattet av gebyrordningen i forurensningsforskriften kapittel 39. Vi vedtar med dette at Movar IKS skal betale gebyr på kr. 26 200, §39-4 sats 6, for vår behandling av søknaden.

Søknaden

Movar IKS har tillatelse til drift av Fuglevik avløpsanlegg med vilkår datert 27.02.2008. Et av vilkårene i utslippstillatelsen er at det skal være innført sekundærrensing innen 01.01.2020. Movar IKS søker om utsettelse av innføring av sekundærrensekravet for Fuglevik til 01.01.2026. Søknaden begrunnes med følgende: miljømessige forhold, usikkerhet knyttet til rammebetingelser, forhold knyttet til teknologiusikkerhet og økonomi.

Forhåndsvarsling

Søknaden om endring av frist for innføring av sekundærrensing i tillatelse har ikke vært forhåndsvarslet på grunn av at den omsøkte virksomheten ikke fører til nevneverdig endret forurensningsrisiko for miljøet og omgivelsene. Vi viser i denne forbindelse til forvaltningslovens § 16 tredje ledd jf. forurensningsforskriftens § 36-9.

Fylkesmannens vurdering

Forurensningsmyndigheten kan endre tillatelsen etter forurensningsloven § 18 dersom fordeler forurenseren eller andre får av at vilkår blir lempet på eller opphevet, er vesentlig større enn de skader eller ulemper det vil føre til for miljøet.

Bakgrunn

EUs avløpsdirektiv (1991/271/EØF og 1998/15/EØF) har som hovedkrav at det skal være sekundærrensing (rensing av organisk stoff, målt som BOF5 og KOF) på kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med en samlet maksimal ukentlig belastning på over 2000 pe i ferskvann/elvemunning og over 10 000 pe i sjø. Bakgrunnen for innføring av avløpsdirektivet var å begrense den samlede belastningen på kystvann og havområdene i EØS-området.

Kommunalt avløpsvann med utslipp til følsomt område, jf. vedlegg 1 punkt 1.2 til kapittel 11 i forurensningsforskriften §14, skal gjennomgå fosforfjerning. Kommunalt avløpsvann fra nye rensesanlegg og eksisterende rensesanlegg som endres vesentlig skal i tillegg gjennomgå sekundærrensing. Kravet om sekundærrensing for Fuglevik RA ble inkludert i tillatelsen i 2008. Fristen for innføring av sekundærrensing ble da satt til 2020.

Miljømessige forhold

Resipient

Fuglevik RA har utslipp i Oslofjorden. Oslofjorden er en belastet resipient med mange påvirkninger. Overvåking gjort av NIVA/Havforskningsinstituttet på målestasjoner i Ytre Oslofjord tyder likevel på at resipienten tåler dagens belastning. Dersom ikke belastningen på anlegget eller rensesgraden endres, er det derfor sannsynlig at det å utsette fristen for sekundærrensing til 2026 isolert sett ikke vil ha noen store varige negative miljømessige konsekvenser i resipienten.

Belastning

Fuglevik har tidligere fungert som transportsystem for overvann med rester av avisningskjemikalier for Rygge flyplass. Det er per dags dato ikke lenger kommersielle

flygninger fra Rygge flyplass. Movar IKS jobber tett mot industribedriftene som er knyttet til avløpsnett til renseanlegget for å redusere mengden organisk stoff i avløpsvannet. På bakgrunn av en samlet vurdering av tilførselskilder til renseanlegget, er det grunn til å anta at den organiske belastningen vil holde seg på omtrent samme nivå som i dag frem mot 2026.

Rensekrav

I den gjeldende tillatelsen er det satt krav om 70% rensing for BOF og 75 % for KOF etter at sekundærrensing er igangsatt fra 2020. Fuglevik RA har i dag en rensegrad for BOF og KOF som stort sett er innenfor disse grensene. Det har vært en negativ trend for rensegraden for organisk stoff de siste årene, men tallene for 2017 viste en liten bedring. Movar IKS har engasjert Cowi for å se på konsekvensene av å utsette sekundærrensing. De peker på at Fuglevik har stadige overskridelser på det konsentrasjonskravet som vil være gjeldende etter innføring av sekundærrensing jf. forurensningsforskriften § 14-13. Særlig konsentrasjonskravet for BOF overskrides ofte. Cowi konkluderer med at man må forvente noe dårligere gjennomsnittlig renseseffekt for fosfor og noe høyere kjemikaliebruk frem mot 2026. Økt kjemikaliebruk vil kunne gi negative miljømessige konsekvenser. Det er likevel forventet at Fuglevik RA vil klare rensekravene for fosfor frem mot 2026, og at rensegraden for BOF og KOF vil holde seg på dagens nivå.

Usikkerhet knyttet til rammebetingelser

Movar IKS viser i søknaden til at det er usikkerhet knyttet til hvilke rammebetingelser miljømyndighetene kan komme til å stille de neste årene. Det argumenteres for at endringer i forurensningsforskriften og gjødselvereforskriften kan gi føringer for hvilke teknologivalg Movar bør gjøre. Rammebetingelsene knyttet til drift vil alltid være i endring, og er en del av en langsiktig og helhetlig driftsplan. Kravet om sekundærrensing har vært en del av denne langsiktige og forutsigbare endringen av rammebetingelser.

Forhold knyttet til teknologiusikkerhet

Movar IKS og Frevar KF har fått to ulike fagmiljøer til å utrede aktuelle teknologivalg. Anbefalingene som ble gitt konkluderte med ganske forskjellige løsninger. Utvikling i renseteknologi har vært stor de siste årene. Utvikling i teknologi er likevel ikke grunn nok til å ikke gjøre prioriteringer for å overholde kravene satt i tillatelsen. Det er heller ikke grunn til å ikke starte en slik utredning på et tidligere tidspunkt, slik at en eventuell konklusjon hadde forekommet på et tidspunkt som hadde vært innenfor gjeldende tidsperspektiv.

Økonomi.

Usikkerheten rundt teknologivalg og rammebetingelser vil kunne gi økonomiske konsekvenser, dersom det skulle vise seg at man ikke har valgt den mest optimale renseløsningen. Ved utsettelse av sekundærrensekravet til 2026 har COWI estimert at Movar kan spare ca. 140 millioner kroner. Mye av denne besparelsen ligger i at innføringen av et sekundærrensetrinn på Kambo RA implementeres i planen for sekundærrensetrinn ved Fuglevik RA, ved at man overfører avløpsvannet til Fuglevik og legger ned Kambo renseanlegg. Movar IKS har i styremøte 22.06.2017 besluttet å legge ned Kambo RA. Avløpsvannet fra Kambo skal overføres til Fuglevik RA i forbindelse med utvidelsen av Fuglevik.

Oppsummering

Fristen for sekundærrensing innen 2020 gitt i dagens tillatelse, ble satt etter en nøye avveining av fordeler og ulemper. Forutsetningene for vurderingene er ikke vesentlig endret siden 2008, men ettersom Movar IKS ikke har kommet i gang med arbeidet med å

implementere sekundærrensing enda, vil det ikke være teknisk gjennomførbart å holde fristen som er satt.

Det er ikke forventet endret eller økt belastning på Fuglevik. Dagens drift overholder nesten de kravene som er satt for etter innføring av sekundærrensing. På bakgrunn av dette er det ikke ventet at det vil være en økt miljøbelastning på resipienten i perioden 2020 til 2026 ved å utsette innføring av sekundærrensing. Videre ser Fylkesmannen på det som positivt at avløpsvannet fra Kambo RA blir overført til Fuglevik, da resipienten til Fuglevik er bedre enn resipienten til Kambo. Kambo RA har utslipp i til Mossesundet og Trolldalsbekken, som er en mindre egnet resipient. Miljøtilstanden i Mossesundet er ikke god, og det er her nødvendig med tiltak for at miljømålet om god økologisk tilstand etter vannforskriften skal kunne nås. I tillatelsen til Kambo RA er det krav om sekundærrensing innen 2026.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer at fordeler forurenser eller andre får av at vilkår i tillatelsen blir endret er større enn de ulemper det vil føre til for miljøet. Frist for innføring av sekundærrensing endres derfor fra 01.01.2020 til 01.01.2026.

Frister

Følgende frister gjelder for det videre arbeidet med å innføre sekundærrensing på Fuglevik RA:

NR	Frist	Aktivitet	Tvangsmulkt
1	01.03.2020	Uttesting og forutgående vurdering/testing som grunnlag for valg av prosessløsninger	
		Sende søknad for utslippstillatelse til nye Fuglevik RA	Kr 1 000 000
2	01.03.2021	Sende ferdig forprosjekt for nytt FRA og ledningsanlegg til Fylkesmannen	Kr 1 000 000
3	01.03.2122	Reguleringsplan ledningstrase KamboRA-FuglevikRA	
4	01.03.2023	Være ferdig med søknader og godkjenning for Nye Fuglevik RA	
5	01.03.2025	Sende ferdig detaljprosjektering for Fuglevik RA til Fylkesmannen	Kr 1 000 000
		Sende rapport for ferdig ledningsanlegg til Fylkesmannen	Kr 1 000 000
6	01.03.2026	Legge ned Kambo RA	
		Normaldrift av Nye Fuglevik RA	Kr 1 000 000

Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Østfold, jf. forvaltningsloven § 32. Dersom vi ikke etterkommer klagen vil vi sende saken til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

En eventuell klage skal angi hva det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
miljøverndirektør

Marte Rosnes
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Kaj Werner Grimen			
Moss kommune	Postboks 175	1501	Moss
Rygge kommune	Larkollveien 9	1570	Dilling

Fylkesmannen i Østfold

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for MOVARs del av MOVAR-Fuglevik avløpsanlegg

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i brev 11. juni 2007, heretter betegnet som søknaden, samt opplysninger fremkommet under behandlingen av saken. Vilkårene framgår på side 2 til og med side 9.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tidligere tillatelser i sin helhet.

MOVAR må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen endringer de ønsker å foreta i forhold til opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen, dersom de kan ha miljømessig betydning.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal MOVAR sende Fylkesmannen en redegjørelse for avløpsanleggets omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Administrative opplysninger:

Avløpsanlegg	MOVARs del av MOVAR-Fuglevik avløpsanlegg
Beliggenhet/gateadresse	Båthavnv. 50, Dilling
Postadresse	Kjellerødv 30, 1580 RYGGE
Kommune og fylke	Rygge i Østfold
Risikoklasse	2
Org. nummer	959 272 204
NACE-kode og bransje	90.020 Innsamling og håndtering av annet avfall

Tillatelse gitt: 27.2.2008	Endringsnummer: 1	Sist endret: 8.2.2018
<i>Dokumentet er elektronisk godkjent</i>		
Karsten Butenschøn e.f. miljøverndirektør		Marte Rosnes overingeniør

Fylkesmannen i Østfold

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for MOVARs del av MOVAR-Fuglevik avløpsanlegg

Endringslogg

Nr	Saksref	Vedtaksdato	Punkt	Beskrivelse
1	2008/1232	08.02.2018	3.1	Nytt signaturfelt på side 1 Lagt inn endringslogg på side 2 Tidsfrist for sekundærrensing i Movar IKS sin tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven blir endret fra 1. januar 2020 til 1. januar 2026 Fremdriftsplan med varsel om tvangsmulkt i oversendelsesbrev

1 Rammer

Tillatelsen gjelder utslipp fra MOVAR-Fuglevik renseanlegg med tilhørende hovedledning fra og med ytterste tilknytningspunkt ved Dyreveien 102 til og med utslippspunkt i Oslofjorden, heretter betegnet samlet som avløpsanlegget. Avløpsanlegget mottar i dag ca 75 000 personekvivalenter kommunalt avløpsvann fra Moss og Rygge kommuner, jf. beregningsmåten i NS 9426. Ved beregninger av anleggets størrelse skal mottak av vann med rester av avisningskjemikalier fra flyplassen på Rygge holdes utenom til etter 2020.

Ved vesentlige endringer i forhold til opplysninger gitt i søknaden, skal MOVAR orientere Fylkesmannen og om nødvendig søke om endring av tillatelsen. Dette gjelder selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

Dersom annet ikke er uttrykkelig bestemt i denne tillatelsen, skal MOVAR drive avløpsanlegget i samsvar med alle relevante krav i gjeldende forskrifter etter forurensningsloven.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 Overholdelse av grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra avløpsanlegget, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter MOVAR å redusere utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

2.4 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter MOVAR å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Dette gjelder selv om årsaken til driftsforstyrrelsen ligger utenfor MOVARs kontroll.

MOVAR skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt 10.4.

2.5 Internkontroll

MOVAR plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at avløpsanlegget overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. MOVAR plikter å holde internkontrollen oppdatert.

MOVAR plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter knyttet til driften av avløpsanlegget, som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

Dersom partene i det interkommunale samarbeidet ikke selv har pekt ut den ansvarlige for at internkontrollaktivitetene blir tilstrekkelig samordnet, jf internkontrollforskriften § 6, skal MOVAR påse slik samordning.

3 Utslipp til vann

3.1 Rensekrav for MOVAR-Fuglevik renseanlegg

Grenseverdier for utslipp av rensset vann:

parameter	grenseverdi
Total fosfor (P_{tot}):	Årlig midlet renseseffekt skal være minst 90 %.
Biologisk oksygenforbruk (BOF_5)	Dagens nivå for renseseffekter skal opprettholdes. Fra 1. januar 2026 skal renseseffekten være minst 70 % dersom BOF_5 overstiger 25 mg/l. Lovlig antall overskridelser kan være gitt i forskrift ²
Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{Cr})	Dagens nivå for renseseffekter skal opprettholdes. Fra 1. januar 2026 skal renseseffekten være minst 75 % dersom KOF_{Cr} overstiger 125 mg/l. Lovlig antall overskridelser kan være gitt i forskrift ²

Renseseffekten av eventuell lokal forbehandling før påslipp til avløpsanlegget skal ikke regnes inn.

Utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1, skal ikke overstige det som kan forventes fra behandling av kommunalt avløpsvann.

Hvis belastningen på avløpsanlegget jf NS9426 passerer 80 000 pe før 2020, skal MOVAR varsle Fylkesmannen for ny vurdering av når de spesifikke renskravene for organisk stoff skal tre i kraft, jf forurensningsforskriften § 14-6 annet ledd. Mottak av vann med rester av

---

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

² Lovlig antall overskridelser er per i dag gitt i forurensningsforskriften § 14-13

avisningskjemikalier fra flyplassen på Rygge skal holdes utenom ved beregning av anleggets størrelse til etter 2020.

3.2 Utslippssted

Etter rensing skal vannet ledes ut på 50 meters dyp i Oslofjorden gjennom dagens utslippsanordning.

Dersom det skulle vise seg å bli nødvendig å fjerne slam som stammer fra avløpsanlegget ved utslippspunktet, skal det innhentes nødvendig tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Slik opprenskning skal bekostes av MOVAR.

3.3 Avløpsnett

Kravene her gjelder avløpsnett fra Dyreveien 102 til utslippspunkt i Oslofjorden. Avløpsnettet skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til

- a) avløpsvannets mengde og egenskaper,
- b) forebygging av lekkasjer og
- c) begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp.

MOVAR skal legge til grunn anerkjente metoder som beslutningsgrunnlag for rehabilitering av avløpsnettet. MOVAR skal ha oversikt over eventuelle lekkasjer av betydning..

MOVAR skal sette konkretiserte mål for driften av avløpsnettet og kunne dokumentere en faglig vurdering av hvilken betydning kravet om bruk av beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap får for selskapets eget nett. MOVAR skal utarbeide en overordnet tidsplan for vedlikehold, fornyelse og eventuelle utbedringer av avløpsnettet.

3.4 Overløp

Driftsoverløp er overløp som avlaster overbelastning på avløpsanlegget som følge av nedbør og lignende. Nødoverløp er overløp som kun trer i funksjon i forbindelse med teknisk feil eller tilsvarende uforutsett situasjon.

Etablerte kombinerte drifts- og nødoverløp ved og i rensesanlegget med utslipp i Oslofjorden tillates videreført med dagens omfang.

Installasjoner med overløp skal automatisk varsle feil og avbøtende tiltak skal iverksettes snarest slik at forurensningen kan begrenses mest mulig inntil feilen er rettet. Feil som fører til overløp skal avviksbehandles.

MOVAR skal minst registrere overløpstid og etter beste evne beregne utslipp via overløpene

4 Utslipp til luft

Lukt og diffuse utslipp som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Aktuelle kilder til slike utslipp kan være pumpestasjoner, kummer, rensanlegg, slamanlegg og utearealer.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen, for eksempel fra verksteder, kjemikalielagre m.v., som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet. MOVAR plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn i tilknytning til avløpsanlegget og/eller forurensede sedimenter ved kjente utslippspunkter. Herunder skal MOVAR vurdere faren for eventuell spredning og behovet for undersøkelser og tiltak.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen³

6 Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, herunder hjelpekjemikalier som vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

Kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal være testet med hensyn til nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet. Bare laboratorier som er godkjent i henhold til Good Laboratory Practice (GLP) og/eller akkreditert i henhold til NS-EN/IEC 17025:1999, kan benyttes til uttesting.

MOVAR plikter å etablere et system for substitusjon av kjemikalier og råstoffer. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og råstoffer som benyttes, og om alternativer finnes. Så vel skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter avløpsanlegget å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁴

7 Støy

Avløpsanleggets bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Middelstøy L_{den}	Natt (kl. 23–07) L_{natt}	Natt (kl. 23–07) L_{SAF}
55 dB	45 dB	60 dB

Støygrensene gjelder all støy fra avløpsanleggets ordinære virksomhet, inkludert intern transport på renseanleggområdet og lossing/lasting av råvarer, slam mv. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

³ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁴ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

8 Energi

8.1. Energistyringssystem

MOVAR skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene. Dette energistyringssystemet skal inngå i bedriftens internkontroll, jf pkt. 2.5.

Energistyringssystemet skal være etablert innen utgangen av 2008.

8.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

MOVAR skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt, og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig eller medfører urimelige kostnader.

9 Avfall og avløpslam

9.1 Generelle krav

MOVAR plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten.

Innholdet av skadelige stoffer i avfall og avløpslam skal begrenses så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

MOVAR plikter å sørge for at all håndtering av avløpslam og avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵ og forskrift om organisk gjødsel⁶.

10 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1 Miljørisikoanalyse

MOVAR skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning fra avløpsanlegget, og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

MOVAR skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av virksomheten. MOVAR skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

---

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

⁶ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 04.07.2003, nr 951.

10.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal MOVAR om nødvendig iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. MOVAR skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3 Etablering av beredskap

MOVAR skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

10.4 Varsling av akutt forurensning eller vesentlige overskridelser

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av betydning, skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁷. MOVAR skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

MOVAR skal snarest varsle Fylkesmannen dersom utslippet er overskredet med 100 % av det rensekravene tilsier.

11 Måling og beregning av utslipp. Rapportering til staten

11.1 Måling og beregning av utslipp

MOVAR skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene. Det kan være fastsatt forskrift⁸ om hvordan målingene skal gjennomføres.

Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. De skal omfatte både de komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier og andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikt.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i avløpsanleggets dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Avløpsanlegget skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk / internasjonal standard benyttes. Fylkesmannen kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Avløpsanlegget er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder.

---

⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

⁸ Per dags dato er det stilt eksplisitte minimums-målekrav i forurensningsforskriften, kapittel 11, vedlegg 2. samt kapittel 14 §§ 14-11 – 14-13.

Dersom avløpsanlegget bruker eksterne laboratorier / konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkrediterte laboratorier / tjenester benyttes der dette er mulig.

11.2 Rapportering

11.2.1 Rapportering til staten

MOVARs rapporteringsplikt til staten, følger av gjeldende forskrift. Per dags dato skal MOVAR rapportere årlig gjennom KOSTRA innen 15. februar året etter utslippsåret.

11.2.2 Årsrapport

MOVAR skal utarbeide en årsrapport for driften av avløpsanlegget. Rapporten skal minst dokumentere forhold av betydning for det ytre miljø, herunder om overvåkningsresultater, vesentlige endringer i tilknytninger og påslipp, fremdrift ift tidsplan for vedlikehold, fornyelse og utbedring av avløpsnett, mulighet for substitusjon av kjemikalier, resultater fra avviksbehandling m.v. Rapporten skal oppbevares i minst 5 år og være tilgjengelig ved inspeksjon.

12 Overvåking av resipient

12.1 Lokal overvåking i tilknytning til utslippspunkter

MOVARs forholdsvis bidrag til miljøovervåkingen av bekker som kan være påvirket av avløpsanlegget, skal være avtalt/koordinert med Rygge kommune.

12.2 Overvåking av hovedresipienten

MOVARs forholdsvis bidrag til miljøovervåkingen av Ytre Oslofjord skal være avtalt/koordinert med eierkommunene.

13 Undersøkelser og utredninger

(krav om utredning av avisningskjemikaliers eventuelle hemming av renseprosessene kommer i eget brev)

14 Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i renseanleggene som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette. Jf også forurensningsforskriften § 14-6 annet ledd.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

15 Eierskifte

Hvis vesentlige deler av avløpsanlegget overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest 1 måned etter eierskiftet.

16 Nedleggelse

Hvis en vesentlig del av avløpsanlegget blir nedlagt eller stanser for en lengre periode, skal MOVAR gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Ved nedleggelse av en virksomhet skal MOVAR sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

17 Tilsyn

MOVAR plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med rensesanleggene til enhver tid.

VEDLEGG 1**Liste over prioriterte stoffer, jf punkt 2.2.**

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Kobber og kobberforbindelser	Cu og Cu-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktaborbromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4' isopropyliden difenol)	TBBPA
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tetrakloreten	PER
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Trikloretan	TRI
Muskylener (nitromuskforbindelser):	
Muskxylen	
Musketon	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Perfluor oktylsulfonat og andre perfluorerte alkylsulfonater	PFOS, PFAS
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT